

Valnämnden protokoll torsdagen den 15 oktober 2026

Plats och tid: Kommunhuset - Saln, klockan 13:00-14:05

Paragrafer: 33§ - 34§

Utses att justera: Marianne Hörnberg

Justeringsdatum: 2026-10-16

Protokollet har justerats digitalt.

Justeringen tillkännages på anslagstavlan som visas på kommunens webbplats och på en bildskärm i kommunkontoret.

Beslutande

Göran Dahl (S), ordf.

Marianne Hörnberg (C)

Maria Svensson (S)

Kenth Ärletun (M)

Annelie Öhman (KD), tj ers.

Nämndsekreterare

John Simpson, nämndadministratör

Övriga närvarande

Hedvig Palmqvist, kanslichef

Innehållsförteckning

- 33 Mötesformalia
- 34 Uppföljning RRK-valet 2026 - Val 2026

§ 33 Mötesformalia

VN2026/0023

Valnämndens beslut

Valnämnden utser Marianne Hörnberg (C) att jämte ordförande justera protokollet.

Sammanfattning

Ordförande förklarar mötet öppnat.

Ordförande går igenom närvaro.

Dagordning fastställs.

Nämnden utser en justerare att jämte ordförande justera protokollet.

Anmälan av jäv.

§ 34 Uppföljning RRK-valet 2026 - Val 2026

VN2026/0045

Valnämndens beslut

Valnämnden anser informationen delgiven.

Förvaltningens förslag till valnämnden

Valnämnden anser informationen delgiven.

Sammanfattning

Röstmottagarnas sammanfattning av valarbetet

Valmyndigheten har via valkansliet skickat ut en enkät till röstmottagarna om deras upplevelse kring Valmyndighetens val- och utbildningsmaterial. Om valkansliet mottagit Valmyndighetens enkätunderlag redovisas en sammanfattning av röstmottagarnas upplevelser på sammanträdet.

Valkansliet har skickat ut en kortare enkät till ordförande och vice-ordförande angående deras upplevelser under valets genomförande. Vid tidpunkten för kallelsen till valnämndens sammanträde den 15 oktober 2026 har 4 av 8 svarat. En summering av ordförandenas och vice-ordförandenas svar redovisas på sammanträdet.

Valkansliet sammanfattning av valarbetet

I huvudsak har kommunens valarbete gått enligt plan. Valnämndens planerade sammanträden 2026-02-05 och 2026-03-05 uteblev. Delar av valets genomförande hade kunnat fungera smidigare med fler röstmottagare och ytterligare mobilisering av kommunens medarbetare. Trots det har valet utförts på ett funktionellt och rättssäkert sätt.

Valkansliet har haft svårigheter att rekrytera röstmottagare. Det har skett ett påtagligt skifte inom kommunens röstmottagarkår. 18 av de 38 röstmottagarna från EU-valet 2024 kunde delta under RRK-valet 2026. Totalt hade 47% av valets röstmottagare tidigare agerat röstmottagare för Vindelns kommun. Bemanningen säkerställdes inför såväl valdagen som förtidsröstningen med nya röstmottagare. Överlag bedöms bemanningen av röstmottagare varit funktionell, men saknade marginaler. Totalt 37 röstmottagare (exklusive valkansliet) förordnades och deltog under valperioden 2026.

Utbildningstillfällen har varit uppskattade av röstmottagarna. Utvecklingspotential finns i ordförandeutbildningarna, där såväl valkansli som ordföranden själva ser behov av att utöka moment kopplade till rösträkningen.

Förtidsröstningen har fungerat mycket bra. Röstmottagarna har upplevt den digitaliserade röstlängden som ett smidigt arbetsverktyg och är positivt inställda till fortsatt vidareutveckling av digitaliserad förtidsröstning. Grundbemanningen på 3 personer fungerade väl under de första veckorna. Under valveckan rekommenderas att utöka antalet röstmottagare till 5 röstmottagare. Detta då köbildningen ökade successivt under valperioden och på torsdagen under valveckan (2026-09-10) hade en lång kö vid stängning uppkommit. Vindelns kommun ser samma utveckling som i resten av landet, där andelen röstberättigade som förtidsröstar fortsätter att öka i jämförelse med tidigare val.

Den ambulerande röstmottagning har fungerat väl, med undantag för en incident under röstmottagningen på Åmbacken. Tydligare kommunikation mellan valkansliet och verksamheterna gällande kraven för att hålla en rättssäker röstmottagning på verksamheternas allmänna utrymmen krävs. Alternativt bör det finnas 3st ambulerande röstmottagare när valkansliet håller ambulerande röstmottagning i verksamheternas gemensamma utrymmen. Ambulerande röstmottagning på kommunens övriga verksamheter samt SiS Renforsen har varit mycket uppskattade av boendena.

På valdagen hade Tvärålund en bemanning om 7 röstmottagare. Röstmottagningen kunde utföras utan större incidenter, men antalet röstmottagare bidrog till en intensiv arbetsdag och en tidskrävande rösträkning. Ordförande och en av röstmottagarna hade dubbla roller och var även röstmottagare i Granö när Tvärålund var stängt. Denna lösning var suboptimal. Till framtida val rekommenderas att ordförande inte har fler roller än ordförandeskapet för en vallokal.

Valdagens röstmottagning i Åmsele och Granö genomfördes utan större incident. Granö fick börja sin röstmottagning 15 minuter efter planerad öppning, vilket orsakade viss längre köbildning vid öppning.

Röstmottagningen i Hällnäs vallokal fungerade överlag mycket smidigt. Det finns ett behov att se över valskärmarna i Hällnäs då de börjar bli gamla och slitna.

Röstmottagning på valdagen i Vindelns Västra och Östra har även där fungerat smidigt, med viss köbildningen men med hyfsat rimliga kötider. Förbättringspotential finns i form av flödesutformning, eftersom det bitvis var svårt för väljare att veta vilket mottagningsbord med rätt valdistrikt de skulle till.

Kontakten mellan röstmottagarna och valkansliet/valnämnden har upplevts som god under hela valperioden. Flera incidenter rapporterades under valperiodens gång, där de flesta har rört försvunna, stulna och felplacerade valsedlar. Inga incidenter har polisanmälts.

Under tidigare val har kommunen sparat färre röster till valnämndens preliminära räkning än Valmyndighetens rekommenderade antal om minst 300 röster. Därför sparades detta val samtliga inkommande förtidsröster från andra kommuner, och samtliga förtidsröster från Granö och Åmsele röstningslokaler på valdagen. Denna lösning sparade på transporter och sorteringsarbete under valdagen. Däremot resulterade den ökade mängden förtidsröster i detta val i ett högre antal sparade röster än tidigare, totalt 463 röster. Därtill ser valdeltagandestatistiken för kommunens valdistrikt missvisande ut eftersom oproportionerligt många röster i uppsamlingsdistriktet tillhör distrikten Hällnäs och Tvärålund. Röster från uppsamlingsdistriktet särredovisas och statistikförs därmed inte på respektive valdistrikt.

På sammanträdet

Valkansliet redovisar ovan för valnämnden. Presentation av Valmyndighetens enkätsvar angående röstmottagarnas utbildning uteblev, då valkansliet inte mottagit enkätsvaren från Valmyndigheten. Vid sammanträdet hade 5 av 8 ordföranden och vice-ordförande besvarat kommunens enkät.

Utöver valkansliets ovan sammanställning kommenterar valnämnden följande punkter angående RRK-valet 2026:

- Den höga andelen nya röstmottagare skapade något mer spänd miljö i val-/röstningslokalerna än vanligt. Det har varit svårt att rekrytera röstmottagare, och antas bli svårare framöver. Trenden drabbar inte bara Vindelns kommun. Följande förslag lyftes för att rekrytera röstmottagare till nästa val:
 - Erbjudande för kommunanställda att jobba som röstmottagare under arbetstid till förtidsröstningen dagtid.
 - Öka arvodesnivån.
 - Utredda ett potentiellt "utbytesprogram" för valnämnden att jobba som röstmottagare i andra kommuner, och att medlemmar i andra kommuners valnämnder agerar röstmottagare i Vindelns kommun.
 - Rekrytering av studenter från Umeå Universitet och närliggande folkhögskolor.
 - Fråga yngre röstmottagare deras perspektiv på vad kan göras för att öka rekryteringen av röstmottagare.
- Torsdagen innan valdagen lyftes som ett exempel på behovet av extra bemanning under förtidsröstningen.

- Antalet förtidsröster ökar. Det kan finnas ett behov av förstärkning i vallokalerna (särskilt Vindelns Västra) för avprickning av förtidsrösterna.
- Angående valdistrikten på Forum skulle en tydligare uppdelning vara uppskattad. Dock verkar lösningen med att ha flygande röstmottagare i vallokalerna som informerat väljarna om uppdelningen av valdistrikten fungerat bra.
- Det höga antalet sparade röster från Åmsele och Granö skapade en missvisande statistik för valdeltagande i vissa valdistrikt.
 - o Länsstyrelsen och Valmyndigheten bör se över hur uppsamlingsdistrikten påverkar statistiken för valdeltagandet på val.se, då det är dessa siffror som är tillgänglig för allmänhet och media. Nuvarande rapportering får konsekvenser för kommunens vallogistik och allmänhetens tillit till valet.
 - o Om inte Länsstyrelsen/Valmyndigheten ändrar uppsamlingsdistriktets påverkan på statistiken för valdeltagande kan Valkansliet skapa en mer jämnfördelad uppdelning av förtidsröster som ska sparas med hjälp av statistiken på röstberättigande per valdistrikt. Den potentiella konsekvensen av detta är att logistiken för att sortera röster från Granö och Åmsele kan bli mer komplicerad.
- Angående zonen med förbud från politiska budskap, valkansliet bör utreda om kartorna på de propagandafria-zonerna kan tillgängliggöras för allmänheten för extra tydlighet.

Valnämnden och valkansliet tackar de medverkande röstmottagarna som möjliggjort RRK-valet 2026.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse VN2026/0045

Sammanställningsunderlag: *Sammanställning - Ordförande och vice-ordförande*